

Pamięć nie dała się zgładzić...

Cena: 46,00 PLN

Opis słownikowy

Format:	210x297
ISBN	978-83-65602-40-4
Rok wydania	2018

Opis produktu

Pamięć nie dała się zgładzić..

"Zbrodnią katyńską nazywamy decyzję podjętą przez najwyższe władze ZSRR wymordowania około 22 tys. jeńców wojennych i więźniów politycznych uwięzionych po agresji ZSRR na Polskę 17 września 1939 r. Samą decyzję Biuro Polityczne KC WKP/b/ o rozstrzelaniu wszystkich podjęło 5 marca 1940 r., jej wykonanie zostało przeprowadzone przez jednostki NKWD w kwietniu-maju 1940 r. Jeńcy, o których mowa, to oficerowie Wojska Polskiego oraz funkcjonariusze Policji Państwowej, Policji Województwa Śląskiego, Straży Granicznej, Korpusu Ochrony Pogranicza, Straży Więziennej - niezależnie od stopnia. Przebywali oni w chwili wydania rozkazu w obozach specjalnych: w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku, oraz w więzieniach na Ukrainie i Białorusi. Znajdowała się tam też pewna liczba osób cywilnych.

Do dzisiaj sporną sprawą są motywy tego kroku. Najczęściej przyjmuje się, że przewidując sowietyzację Polski, Stalin chciał zadać cios tej grupie społecznej, która byłaby organizatorem oporu – inteligentom (a w dużej mierze byli nimi oficerowie rezerwy) oraz funkcjonariuszom państwowym.

Wykonanie decyzji nastąpiło w kilku miejscach, a mianowicie – w Katyniu, Charkowie (okolice wsi Patichatki dzisiaj w granicach Charkowa), Twerze (wówczas Kalinin, zabitych pogrzebano we wsi Miednoje). Osoby z więzień na Ukrainie zabite z rozkazu z 5 marca 1940 r. (tzw. „ukraińska lista katyńska”) zabijano m.in. w Kijowie a grzebano w podkijowskiej Bykowni. Nie jest znane miejsce grzebania ofiar z Białorusi (tzw. „białoruska lista katyńska”), najprawdopodobniej ich zwłoki grzebano w uroczysku Kuropaty pod Mińskiem. To ostatnie jest domysłem (choć o dużym stopniu prawdopodobieństwa).

Ponieważ Niemcy odkopali wiosną 1943 r. groby w Katyniu, przeprowadzili badania i ogłosili ich wyniki, miejscowość ta nadała nazwę całemu wydarzeniu – wszyscy zabici z rozkazu 5 marca 1940 r. są „ofiarami zbrodni katyńskiej”, także, jeśli ginęli np. w Charkowie.

Zakłamywanie tej sprawy przez Związek Sowiecki, a później przez narzucone komunistyczne władze PRL przyczyniło się do nadania tej sprawie wymiaru symbolicznego – w okresie komunizmu w Polsce była ona symbolem martyrologii narodu polskiego w ZSRR w ogóle. Dzięki niestrudzonym wysiłkom Polonii w okresie powojennym, utrwalającym pamięć o pomordowanych także poza granicami (skrępowanego wówczas i niemogącego o tym mówić) kraju sprawa katyńska stała się także na świecie jednym z symboli zbrodni sowieckich i komunistycznych.

WYDAWNICTWO GRAF_IKA IWONA KNECHTA

Muzeum Katyńskie, oddział martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie (istniejący od 1993 r.) przechowuje pamiątki po zamordowanych w zbrodni katyńskiej, a także popularyzuje wiedzę o tej sprawie, działania te pomagają w kultywowaniu pamięci o nich.

Po 1989 r. w Polsce znikły ograniczenia polityczne dla tematu zbrodni ZSRR i komunistycznych w ogóle, a przyznanie się władz ZSRR do sprawstwa (1990 r.) dało możliwość przebadania sprawy z wykorzystaniem ujawnionych źródeł sowieckich i upamiętnienia ofiar także na obszarze postsowieckim (tam głównie w postaci budowy cmentarzy). Obserwujemy stałe dążenie wielu instytucji i środowisk zawodowych i lokalnych (Rodzin Katyńskich, samorządów terytorialnych i zawodowych, szkół, regionalnych stowarzyszeń kulturalnych itp.) do upamiętnienia w szczególności tych ofiar zbrodni katyńskiej, które pochodzą z danej miejscowości lub regionu, gdzie mieszkają inicjatorzy upamiętnienia. Muzeum Katyńskie udziela wsparcia w takich działaniach, książka, którą przedstawiamy Czytelnikowi, może być skromną pomocą w tych działaniach.

Książka niniejsza zawiera 22 sylwetki ofiar, zatem promil znanej ich liczby. Chcieliśmy w tej liczbie zawrzeć, w miarę możliwości, przekrój przez zbiorowość „katyńczyków”. Dlatego są tu reprezentowane oprócz oficerów wojska, przedstawiciele policji i innych służb, osoby różnych stopni i zawodów, wielu wyznań i światopoglądów, pochodzące z różnych regionów Rzeczypospolitej. Książkę zamyka bibliografia selektywna, mająca pomóc Czytelnikom poszukującym danych bądź to o swoich przodkach czy powinowatych, a także tym osobom i instytucjom, które poszukują danych o ofiarach zbrodni katyńskiej w związku z ich upamiętnieniem."

Tomasz Szczepański
Kustosz

Opis pozycji:
Oprawa twarda zadrukowana, szyta
liczba stron: 96
ISBN: 978-83-65602-40-4

Galeria

Janina Lewandowska
podporucznik pilot rezerwy

Była pierwszą kobietą w Europie, która wykonała lot kwalifikacyjny w samolocie 3-loci. 1 września 1939 r. wraz z grupą członków Armii rezerwowej dołączyła do ewakuacji z Poznania. Była lotniczką Armii Polskiej na Zachodzie. Wzięła udział w walkach w rejonie Rotterdamu. Została aresztowana w maju 1940 r. i przetrwała w obozie w Ravensbrücku. W 1945 r. powróciła do Polski i została włączona do Armii Krajowej.

Janina Antonia Lewandowska (z domu Dąbka-Malincka, urodziła się 22 kwietnia 1914 w Charkowie, byłym miasteczkiem, obecnie miasto Korosteńsk, Ukraina) była pilotką i podchorążą Armii Polskiej na Zachodzie. Wzięła udział w walkach w rejonie Rotterdamu. Została aresztowana w maju 1940 r. i przetrwała w obozie w Ravensbrücku. W 1945 r. powróciła do Polski i została włączona do Armii Krajowej.

Ksawery Czernicki
kontradmiral

W Porcie wojennej, gdzie pracował przy budowie portu, został aresztowany w 1941 r. i przetrwał w obozie w Ravensbrücku. W 1945 r. powrócił do Polski i został włączony do Armii Krajowej.

